

הפאזל הכיתתי – מערכי שיעור

שיעור חברה לגיבוש הכיתה • 45 דקות לכל רמה + גרסת 90 דקות

מטרות

- כל תלמיד/ה יזהה כוח אחד שלו/ה ויציג אותו לכיתה.
- גילוי מכנים משותפים, גם עם תלמידים חדשים.
- חווית הצלחה משותפת: "אף חלק לא שלם לבד".
- חיזוק ערוץ החברה והשייכות (גש"ר מאח"ד), ויסות (עש"ן ד"ק) ותמיכה בחבר/ה (מעש"ה).

כללי המרחב הבטוח

1. מקשיבים בלי לקטוע.
2. לא צוחקים על אף אחד/ת – צוחקים יחד.
3. מה שנאמר במעגל – נשאר במעגל.
4. מותר לא לשתף.
5. מדברים בגוף ראשון: "אני מרגיש/ה..."
6. שומרים על הגוף ועל הרגש של כולם.

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot

מערכ 45 דקות – יסודי

כיתות א'-ו' • משחקי תנועה, צבעים ומשפטים קצרים. הרבה הדגמה, הרבה תנועה, הרבה מחמאות.

דק'	שלב	מה עושים
5	פתיחה מוארת	מקרינים את שקופית הפתיחה. שואלים: "מה קורה לפאזל אם חסר חלק אחד?" – מקשיבים לכמה תשובות.
8	החלק שלי	כל ילד/ה מקבל/ת חלק פאזל (ריק או מונחה) וממלא/ת: כוח שלי, משהו שאני אוהב/ת, מה אני מביא/ה לכיתה. מותר לצייר!
8	מצא/י מישהו ש...	בינגו תנועה בכיתה: מסתובבים, שואלים, ממלאים שמות. מי שמשלים/ה שורה – צועק/ת "פאזל!"
10	מרכיבים יחד	כל ילד/ה מדביק/ה את החלק שלו/ה על הלוח (או מקליד/ה בפאזל הדיגיטלי). כשהכול מחובר – מקריאים יחד: "אף חלק לא שלם לבד!"
9	שיח קצר	מה גילינו על הכיתה? מה עוזר לכולם להרגיש חלק? (3-4 תשובות, לא כולם חייבים)
5	מחמאה בהגרלה	כל אחד/ת מגריל/ה שם וכותב/ת מחמאה אנונימית. המורה מחלק/ת בסוף היום.

דגשים למסלול

- משפטים קצרים ומשחקי תנועה
- הרבה צבע, ציור על חלקי הפאזל
- בינגו 4x4 עם שאלות מוכרות
- מחמאות בעל פה במעגל "כיסא הזהב"
- תעודה צבעונית לכל ילד/ה

מערך 45 דקות – חט"ב

כיתות ז'-ט' • גיבוש בקבוצות קטנות, אתגרים שיתופיים, שיח על שייכות ועל "מה אני מביא/ה לקבוצה".

דק'	שלב	מה עושים
5	פתיחה	שקופית פתיחה + שאלה: "מה גורם לקבוצה להיות יותר מסכום החלקים שלה?"
7	החלק שלי	מילוי חלק פאזל: חוזקה, תחום עניין, תרומה לקבוצה. אפשר בפאזל הדיגיטלי מהטלפון.
8	מצא/י מישהו ש...	בינגו 4x4 – מותר שם אחד רק פעם אחת על הלוח.
10	אתגר שיתופי	"פאזל בשקט" או "מגדל הכיתה" בקבוצות של 4-5.
10	הרכבה ושיח	הרכבת הפאזל הכיתתי ושיח: מה ראינו באתגר? מה הכוח של הכיתה? מה עוד חסר לנו?
5	סגירה	מחמאה אנונימית בהגרלה + משפט אחד לקיר "אני שייך/ת כי...".

דגשים למסלול

- אתגרים שיתופיים בקבוצות קטנות
- בינגו 4x4-5x5 עם שאלות המשך
- שיח על תפקידים בקבוצה
- מחמאות אנונימיות בהגרלה
- קיר "אני שייך/ת כי..." בהקרנה

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot

מעורר 45 דקות - חט"ע

כיתות י'-י"ב • שיח עמוק יותר: ערכים, אחריות משותפת, אמנה כיתתית שהתלמידים מנסחים בעצמם.

דק'	שלב	מה עושים
5	פתיחה	שקופית פתיחה + ציטוט משלנו: "כל חלק בפאזל שונה - ובגלל זה הוא מתחבר". שאלה: מתי הרגשתם חלק ממשוה גדול?
7	החלק שלי	חלק פאזל מונחה: חוזקה, ערך שחשוב לי, מה אני מביא/ה לכיתה בשנה הזו.
8	מצא/י מישהו ש...	בינגו 5x5 בשאלות עמוקות יותר + שאלת המשך אחת לכל שם.
12	הדבק הכיתתי	בקבוצות: כל קבוצה מנסחת 2 סעיפים לאמנה הכיתתית. הצבעה ובחירת 6-8 סעיפים.
8	הרכבה ושיח	מרכיבים את הפאזל, ושואלים: מה האחריות של כל אחד/ת לשלמות הפאזל?
5	סגירה	מחמאה אנונימית בהגרלה + חתימה על האמנה.

דגשים למסלול

- חלק פאזל מונחה: חוזקה + ערך + תרומה
- אמנה כיתתית שהתלמידים מנסחים בעצמם
- שיח על אחריות משותפת ומעש"ה
- אתגר עם "צופה" שמתעד/ת התנהגויות
- אפשרות להוביל את השיעור בידי תלמידים

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot

מערך 45 דקות – עולים

עברית קלה + ניקוד • עברית קלה עם ניקוד, כרטיסי תמונה, הדגמה לפני הסבר – ו"הדרך שבאתי ממנה": שיתוף בכבוד ובבחירה.

דק'	שלב	מה עושים
5	פתיחה בתמונה	מראים תמונת פאזל ושואלים: "מה זה?" – לומדים 5 מילים: פאזל, חלק, כיתה, יחד, חבר/ה.
8	החלק שלי	ממלאים חלק פאזל עם כרטיסי תמונה וציפים: כח שלי, אני אוהב/ת, אני מביא/ה. מותר לכתוב גם בשפת האם.
10	הדרך שבאתי ממנה	מי שרוצה משתף/ת: מאיפה באתי, מילה מהשפה שלי, מאכל מהבית. שיתוף בבחירה בלבד.
8	מצא/י מישהו ש...	בינגו תמונות 4x4 עם ניקוד – קוראים יחד לפני שמתחילים.
9	מרכיבים יחד	מחברים את הפאזל וקוראים יחד: "אף חלק לא שלם לבד!"
5	סיום	כל אחד/ת אומר/ת משפט: "אני שיר/שירית/שיקת כן..."

דגשים למסלול

- ניקוד מלא בכותרות ובמשפטים מרכזיים
- כרטיסי תמונה וציפים לבחירה במקום כתיבה
- הדגמה לפני הסבר, אוצר מילים על הלוח
- "הדרך שבאתי ממנה" – שיתוף בבחירה
- מותר לכתוב גם בשפת האם

מערכ 45 דקות - חנ"מ

פשוט • חזותי • חושי • מעט שלבים, הרבה תמונות, חלקי פאזל גדולים ומוחשיים, בחירה באצבע במקום כתיבה.

דק'	שלב	מה עושים
5	פתיחה חושית	מעבירים במעגל חלק פאזל גדול ומוחשי (קרטון/ספוג). כל אחד/ת נוגע/ת ואומר/ת שם.
12	החלק שלי	בוחרים 2-3 תמונות (באצבע או במדבקה) ומדביקים על חלק פאזל גדול. המורה כותב/ת מילה מתחת.
10	מרכיבים יחד	כל ילד/ה מביא/ה את החלק ללוח/לשטיח. מוחאים כפיים לכל חלק!
10	משחק תנועה	"השורה השקטה" לפי צבע חולצה או "רשת הכיתה" עם כדור גדול.
8	סיום רגוע	נשימה יחד ("מריחים פרח, מכבים נר"), ומשפט: "אני חלק מהכיתה" + מדבקת פאזל לכל ילד/ה.

דגשים למסלול

- 3-4 שלבים בלבד, סדר יום מצויר
- חלקי פאזל גדולים ומוחשיים (קרטון/ספוג)
- בחירה בתמונה או באצבע במקום כתיבה
- בינגו 3x3 עם אימוג'י גדול
- פעילות חושית ורגיעה בסוף

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot

גרסת 90 דקות

45 הדקות הראשונות לפי הרמה, ואחריהן:

דק'	שלב	מה עושים
10	עץ החוזקות	כל אחד/ת מוסיף/ה עלה לעץ: שם + חוזקה שראה/תה אצל חבר/ה.
15	אתגר שיתופי שני	"משימת הצלה" או "רשת הכיתה" + שיח על אחריות משותפת.
10	שניים אמת ואחד שקר	סבב בקבוצות קטנות - מכירים פנים חדשות זה בזה.
10	הדבק הכיתתי	בניית האמנה הכיתתית בפועל, הדפסה וחתימה.
5	טקס סיום	מעגל המשפט האחד + תעודת "חלק מהפאזל".

טיפים להנחיה

- מתחילים ומסיימים במעגל - זה מסמן "מרחב בטוח".
- מדגימים קודם בעצמכם: המורה ממלא/ת חלק פאזל ראשון/ה. זה מוריד מבוכה.
- שיתוף הוא תמיד בבחירה: "פס" זו תשובה מכובדת.
- שמים לב למי שעומד/ת בצד בביגו - מזמינים בעדינות, או נותנים תפקיד ("שופט/ת הביגו").
- מחמאות אנונימיות עוברות דרך המורה - קוראים לפני החלוקה.
- בכיתה עם עולים: מילים חדשות על הלוח עם ניקוד ותמונה, ושיתוף על "הדרך שבאתי ממנה" רק למי שרוצה - לא כל סיפור עלייה קל לשתף.
- בחנ"מ: פחות שלבים, יותר חזרה. סדר יום מצויר על הלוח ושעון חזותי.
- שומרים את הפאזל על הקיר כל השנה - ומוסיפים חלק לכל תלמיד/ה חדש/ה שמצטרף/ת.

מודלי החוסן בשיעור

 גש"ר מאח"ד: שש דרכים להתמודד: גוף • שכל • רגש • מערכת אמונות • חברה • דמיון. בשיעור הזה אנחנו מחזקים במיוחד את ערוץ החברה - תחושת השייכות. ובאתגרים השיתופיים מפעילים גם גוף, שכל ודמיון.

 עש"ן ד"ק: כלי לוויוסות עצמי כשהרגש מציף: עוצרים, משחררים שרירים, נושמים ומדברים לעצמנו - ורק אז מגיבים. מצוין לפני שיתוף מרגש, וכשאתגר שיתופי מתסכל.

 מעש"ה: מבט • עידוד • שאלות • הובלה - איך ניגשים לחבר/ה שמתקשה. בשיח הסיכום שואלים: "איך נשתמש במעש"ה כשמישהו/י בכיתה מרגיש/ה מחוץ לפאזל?"

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot

מתווה המצגת – שקופית אחר שקופית

בסגנון סרט אנימציה תלת־ממדי מואר

#	על השקופית	התמונה
1	הפאזל הכיתתי כל אחד/ת – חלק חשוב 🧩	כיתה מוארת בשמש בוקר זהובה, שישה ילדים שונים ומחייכים מחברים חלקי פאזל זוהרים לצורת לב על הקיר; מצלמה מתקרבת לאט; חלקיקי אור מרחפים.
2	מה קורה לפאזל כשחסר חלק? רגע של מחשבה... 🤔	פאזל גדול על הרצפה עם חור אחד באמצע; ילדה מרימה את החלק האחרון ומחזיקה אותו מול האור; הבעת סקרנות.
3	החלק שלי 🧡 כוח שלי • ❤️ משהו שאני אוהב/ת • 📦 מה אני מביא/ה לכיתה	תקריב של ילד מצייר על חלק פאזל גדול – לב, כוכב ושמש; צבעים עזים, טיפות טוש על השולחן.
4	מצא/י מישהו ש... מסתובבים • שואלים • מגלים מה משותף לנו	כיתה תוססת, ילדים נותנים כיף, צוחקים ומגלים דמיון; תנועה דינמית, אור חלונות רחב.
5	אתגר: ביחד זה אפשרי פאזל בשקט • מגדל הכיתה • משימת הצלה	ארבעה ילדים בונים מגדל כוסות מתנדנד; אחד מחזיק את הבסיס, אחר מניח בזהירות את הכוס העליונה; רגע מתח מצחיק.
6	מרכיבים את הפאזל כל חלק מתחבר – ונוצרת תמונה אחת	חלקי פאזל עפים מכל הכיוונים ונצמדים בקליק זוהר לתמונה אחת גדולה על הלוח.
7	אף חלק לא שלם לבד ביחד אנחנו תמונה שלמה ✨	הפאזל השלם זוהר; הילדים עומדים מולו במעגל ומחזיקים ידיים; קונפטי עדין.
8	שיח: מה גילינו? מה הפתיע אותי? • מתי אני מרגיש/ה חלק? • איך נשמור שכולם ירגישו חלק?	מעגל ישיבה רך על שטיח, אור אחר צהריים חמים, לבבות זוהרים קטנים מרחפים מעל.
9	עץ החוזקות איזה כוח ראיתי אצל חבר/ה?	עץ נייר ענק על קיר הכיתה; ילדים מצמידים עלים צבעוניים שמתחילים לנצנץ.
10	הדבק הכיתתי מה יחזיק אותנו יחד כל השנה?	ידיים צבועות בצבעי גואש מוטבעות על בריסטול לבן גדול; צחוק, צנצנות צבע על הרצפה.
11	מחמאה בהגרלה כל אחד/ת מגריל/ה שם וכותב/ת מחמאה אנונימית ✉️	פתקים מקופלים יוצאים מקופסה צבעונית; ילדה קוראת פתק ומסמיקה מחיוך.

<p>כל הכיתה במעגל סביב הפאזל הזוהר, נצנצים באוויר, מצלמה עולה למעלה לתמונת מבט־על.</p>	<p>אני חלק מהפאזל! תודה שאתם כאן – כל אחד ואחת מכם </p>	12
--	---	----

הפאזל הכיתתי • יצרה: רות ראש בן ישי • hapazel-hakitati.sites.tab.bot